

Avustuksen myöntäminen Liminganpuron valuma-alueen vesienhallintakohteiden rakentamiseen

KH 06.05.2024 § 115
297/02.04.01.02/2024

Syvälahden kyläyhdistys ry on toimittanut 18.3.2024 Äänekosken kaupungille avustushakemuksen koskien Liminganpuron valuma-alueen vesienhallintakohteiden rakentamista. Hakemus liittyy monivuotiseen SYLI-hankkeeseen, jonka esisuunnitelmaan kaupunki on myöntänyt avustusta vuonna 2023 (KH 20.03.2023 § 65).

Syvälahden kyläyhdistys ry:n tavoitteena on yhteisen vesiensuojelutyön kautta Syvälahden rantojen ja Liminganpuron kunnostaminen ja perinnemaiseman ennallistaminen, sekä luontoarvojen ja alueen virkistyskäyttömahdollisuuksien parantaminen.

Tässä hankkeessa on tarkoitus jatkaa järviruo'on niittoa Syvälahdessa, sekä toteuttaa Liminganpuron valuma-alueen vesienhallintakohteiden rakentamista KVVY Tutkimus Oy:n esiselvityksen pohjalta. Esiselvityksen mukaan Liminganpuron ja Kurpanpuron muodostamalta valuma-alueelta löydettiin kartoituksissa yhteensä kahdeksantoista perustettavissa olevaa vesienhallinnan kohdetta. Syvälahden kyläyhdistys on järjestänyt maanomistajille infotilaisuuden ja tällä hetkellä yhdeksän tilan osalta on saatu suostumukset vesienhallintakohteiden rakentamiselle. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 25 500 €. Hakemuksen mukaan kaupungilta haettavan avustuksen määrä on 7 000 €. Loput kustannukset katetaan ELY-keskukselta haetulla avustuksella 12.750 € ja omarahoitusosuutena mm. talkootyöllä, sekä yhteistyökumppaneiden avulla.

Vesienhallintakohteiden rakentaminen, sekä järviruo'on niitto tehdään vuoden 2024 aikana siltä osin, kun Syvälahden kyläyhdistys saa ulkopuolista rahoitusta.

Esiselvityksessä annettiin seuraavanlaisia toimenpide-ehdotuksia, millaisia vesienhallintarakenteita ja -toimia valuma-alueelle olisi mahdollista tehdä:

- Putkipato: putkipadolla hidastetaan ylivirtaaman aikaista virtausnopeutta padon yläpuolisella vaikutusalueella.
- Pohjapato: pohjapadon ja sen rumpurakenteeseen liitetyn säätömoduulin avulla on mahdollista hidastaa alueelta valuvan veden virtausta.
- Pohjakynnys: Kiviaineksesta rakennettava pohjakynnys tai useammasta pohjakynnyksestä koostuva pohjakynnyssarja luo kohteeseen koskimaista rakennetta. Pohjakynnykset hidastavat veden virtausta, sekä ottavat kiinni kiintoainesta ennen päävesistöön kulkeutumista. Veden virtausnopeuden vähentymisen seurauksena uomiin liittyvä eroosioriski tulee myös vähenemään.
- Kaksitasouoma: Kaksitasouomat toimivat tulvahuippujen aikaan tulvaa hilliten. Rakenne koostuu syvemmästä pääuomasta sekä

toisella tai molemmilla puolilla olevista tulvatasanteista.

Tulvatasanne kasveineen pidättää kiintoainesta ja ravinteita, jolloin alapuolisiin vesistöihin virtaavan veden laatu paranee.

- Ennallistaminen: Puuston poistaminen ja ojien täyttäminen palauttavat suon kohti sen alkuperäistä hydrologiaa. Ennallistettu suo toimii sille yläjuoksulta virtaavien vesien pintavalutuskenttänä, hidastaen vesien kulkua ja napaten kiintoainetta sekä ravinteita kasvillisuutensa käyttöön.

Äänekosken kaupunki pitää tärkeänä hankkeita, joissa edistetään vesistöjen hyvää tilaa ja EU:n vesipolitiikan puitedirektiivissä (2000/60/EY) asettamien tilatavoitteiden saavuttamista, ja myöntää tähän tarkoitukseen avustuksia vesienhoidollisille hankkeille (Vesienhoidollisia avustuksia koskevat periaatteet ja ehdot, KH 22.11.2021 § 361). Äänekosken kaupungin linjauksien mukaan ensisijaisesti rahallista tukea voidaan myöntää hankkeille, joissa toimenpiteet kohdistuvat vesistöihin, joiden tilatavoitetta ei ole vielä saavutettu. Avustusta voidaan myöntää kuitenkin myös muihin hankkeisiin, joihin hakija saa myönteisen tukipäätöksen valtiolta ja jotka muiltakin osin täyttävät Äänekosken kaupungin laatimat avustusehdot.

Ala-Keitele on luokiteltu toimenpideohjelmassa (2022-2027) ekologisen tilan perusteella erinomaiseksi, joten se täyttää EU:n asettamat tilatavoitteet. Ala-Keiteleen kemiallisen tilan heikentäväksi tekijäksi on kirjattu bromatut difenyylietterit (elohopea). Syvälahden kunnostuksella parannetaan perinnemaisemallista- ja virkistysarvoa. Vesistökuunnostuksella on luonnon monimuotoisuutta parantavia ja vesistön hyvää tilaa ylläpitäviä vaikutuksia. Hankkeeseen haetaan avustusta ELY-keskukselta ja se täyttää Äänekosken kaupungin vesienhoidollisia avustuksia koskevat avustusehdot myös muilta osin.

Valmistelija	Ympäristötarkastaja Anna Kervola, puh 040 568 1470
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Matti Tuononen
Päätösehdotus	<p>Äänekosken kaupunki myöntää Syvälahden kyläyhdistys ry:lle (y-tunnus 0757429-3) edellä esittelytekstissä tarkoitettua hanketta varten vesienhoidollisen avustuksen suuruudeltaan 7 000,00 euroa sillä ehdolla, että hanke saa myönteisen tukipäätöksen myös valtiolta.</p> <p>Avustuksen myöntämistä, maksamista, käyttöä ja takaisinperintää koskevat kaupunginhallituksen 22.11.2021 (361 §) tekemässä päätöksessä vahvistetut periaatteet ja ehdot.</p> <p>Avustus myönnetään ja maksetaan kaupungin vuoden 2024 talousarviossa olevista kaupunginhallituksen kehittämismäärärahoista.</p>

Päätös Hyväksyttiin.
